pustili skutečného násilí na políru Antonínu Č-ovi tím, že ho tloukli, čímž mu způsobili lehké ublížení na těle. Obžalovaný H. mimo to, že se dopustil skutečného násilí také na Tomáši R-ovi tím, že ho tloukl. Jest tedy zjištěno, že násilí (zlé nakládání) směřovalo p ř í m o proti osobě donucované, že bylo násilím, kvalifikovaným dle § 98 tr. zák. Nutno proto posuzovati čin obžalovaných jako vydírání vzhledem k tomu, že první soud zjišťuje i druhou náležitost skutkové podstaty tohoto zločinu, že totiž obžalovaní jednali v úsmylu, aby donutili pracující dělníky, políra Č-a a dělníka R-a, k zastavení práce, tedy k rozhodnutí, k němuž by se jinak nebyli odhodlali.

Čís. 663.

Pokud ke skutkové podstatě zločinu dle § 98 lit. b) tr. zák. postačí vyhrůžka zlem, jež má býti uvedeno ve skutek osobou od pachatele rozdílnou.

Lhostejno, zda projevu pachatelovu odpovídá vnitřní jeho úmysl.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1921, Kr I 778/21.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 25. května 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle § 98 lit. b) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, jež uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., nelze přiznati oprávněnosti. Stížnost namítá, že to, co zjištěno, nezakládá skutkové podstaty zločinu dle § 98 b) tr. zák.; při tom vychází správně z názoru, že podmínkou, aby zlo, jímž bylo hroženo, mohlo jhned nastoupiti, jest, aby pachatel měl v moci, pohrůžku ve skutek uvésti. V případě, o nějž jde, prý však není zjištěno, že stěžovatel jednak mohl, jednak také chtěl dáti onomu zlu nastoupiti, skutková zjištění rozsudková pak prý postrádají příčinné souvislosti mezi stěžovatelovým výrokem na straně jedné a možností, uvésti jej ve skutek, na straně druhé. Jest patrno, že stížnost dvojí, slovně různou obměnou, vyjadřuje ve skutečnosti jednu a touž myšlenku. Předpokladem trestnosti pohrůžky jako zločinu vydírání dle § 98 b) tr. zák. jest, aby byla způsobilou, vzbuditi v ohroženém důvodné obavy. Vyžaduje se tedy ovšem, aby úmysl pachatelův směřoval k tomu, dáti ohroženému na srozuměnou, že, nepodrobí-li se vůli pachatele ve směru, jím zároveň naznačeném, vzejde ohroženému ono zlo, kterým mu pachatel hrozí; jest pak samozřejmo, že podmínkou, má-li toto očekávání v ohroženém vzniknouti a v něm důvodné obavy vzbuditi, jest, aby bylo v moci pachatelově, onomu zlu dáti vzejíti. Není naproti tomu nezbytně nutno, by právě sám pachatel ve vlastní osobě byl s to, pohrůžku ve skutek uvésti, naopak je zcela dobře možným také případ, ve kterém pachatel naznačuje, že zlo, jímž vyhrožuje, bude uskutečněno někým jiným. Poněvadž však s účinkem, t. j. tak, by v ohroženém

vznikly důvodné obavy, hroziti lze, jak dříve již uvedeno bylo, pouze takovým zlem, které uskutečniti spočívá v moci vyhrožujícího, leží na bíledni, že pohrůžka zlem, které dle jejího znění a obsahu má býti uvedeno ve skutek osobou neb osobami, od osobnosti pachatelovy rozdílnými, odpovídá zákonnému pojmu pohrůžky pouze tehdy, nachází-li se pachatel k oné třetí osobě neb k oněm jiným osobám v takovém poměru, má-li ve své moci vykonávati na ně takový vliv, by sám mohl dáti důvodně na srozuměnou a by zároveň v ohroženém mohlo vzniknouti očekávání, že zlo onou třetí osobou neb oněmi jinými osobami bude ve skutek uvedeno. Dlužno tudíž v tom směru vzíti zřetel na skutečnosti konkretního případu, směrodatné pro posouzení otázky právě naznačené. Rozsudek zjišťuje, že stěžovatel žádal dne 14. prosince 1920 na disponentu tovární firmy »Bratří J.«, Juliu H-ovi, v kanceláři závodu, aby byla práce v závodě hned zastavena, poněvadž by jinak dav, venku stojící, vzal továrnu násilím a dělníci by demolovali stroje. Dále se v rozsudku zjišťuje, že když se naznačeného dne objevil před zamčenými vraty továrny jmenované firmy velký zástup dělníků, asi 600 osob, a žádal bouřlivě o vpuštění a zastavení práce, a když dílovedoucí Ferdinand Sch. žádal si promluviti s vůdci, byl to právě stěžovatel, který se vedle dalších dvou osob nejen jako vyjednavač přihlásil, nýbrž potom i za stávkující slovo vedl a v sobě vůdce poznati dával. O davu samotném uvádí se v rozhodovacích důvodech rozsudku, že byl v takové náladě, že bylo na lidech pozorovati, že jsou poštváni a že by bylo možno všeho se od nich nadíti, a zjišťuje se jednak, že již za vyjednávání zástup, čekající venku, vylomil vrata, vrhnul se do továrního závodu, dělníky ven vyhnal, nadával a vyhrožoval, jednak, že H. byl později přijat od zástupu výkřiky, které projevovaly jasně úmysl, napadnouti a ohroziti tělesnou jeho bezpečnost. Rozsudek označuje onen zástup stávkujících dělníků, jehož mluvčím byl stěžovatel, jako odhodlaný k činům násilným a mluví o nebezpečné a velmi kritické situaci, s níž ve spojení hrozivé počínání si stěžovatelovo zastrašilo H-a tak, že žádosti vyhověl a práci zastavil. Rozsudková zjištění nasvědčují tomu, že stěžovatel byl nejen součástkou, nýbrž i mluvčím, ba jedním z vůdců zástupu, od něhož bylo možno se všeho nadíti, odhodlaného k činům násilným, které jím ostatně také i ve skutek uvedeny byly. Za takto zjištěného stavu věcí a s hlediska právního názoru k otázce, o kterou tu jde, nebylo tudíž překážky proti tomu, by nalézací soud neshledal ve výroku stěžovatelově pohrůžku ve smyslu § 98 b) tr. zák. přes to, že hrozeno bylo zlem, které dle slovného znění výroku mělo býti ve skutek uvedeno lidmi, od osoby stěžovatelovy rozdílnými. Otázka, stížností rovněž dotčená, zda chtěl stěžovatel zlu, jímž hrozil, dáti nastoupiti, je právně lhostejna. Pojmovým předpokladem zločinu vydírání dle § 98 b) tr. zák. není pachatelův vnitřní opravdový úmysl, ohroženému ono zlo, kterým mu hrozeno, také skutečně způsobiti, nýbrž jen vnější projev odhodlání, zlo ono v případě, nepodrobí-li se ohrožený vůli pachatelově, ve skutek uvésti tak, že na tom, je-li pachatel také ve svém nitru a opravdově odhodlán tak učiniti, nesejde. Rozhodným jest pouze smysl a dosah, který pachatel projevu svému zevně propůjčuje na straně jedné a ve spojení s tím význam, který dle úmyslu pachatelova jemu přikládati má a také může ohrožený, jakož i účinek, který v něm projev vyvolati má a vyvolati může, na straně druhé.